

FOLKETINGET

Høring om hvordan kunst og kultur kan bidrage til sundhed og trivsel

Kulturdvalget og Sundhedsvalget

Onsdag den 17. januar 2024

FOLKETINGET

Velkomst

Formanden for Kulturudvalget, Hans Christian
Schmidt (V)

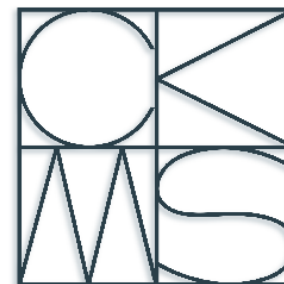
FOLKETINGET

Birgit Bundesen

Overlæge og stifter af Nationalt Center for Kunst
og Mental Sundhed

Anita Jensen

PhD.

NATIONALT
CENTER FOR
**KUNST
OG MENTAL
SUNDHED**

Birgit Bundesen

Stifter, bestyrelsesformand
Overlæge, Psykiatrisk Center Amager

**CENTER FOR KUNST OG MENTAL SUNDHED
TILBYDER KUNSTNERISKE WORKSHOPS
FOR MENNESKER MED PSYKISKE LIDELSER**

Psykiatriens udfordring kalder på brobygning

Fokus på både forebyggelse og rehabilitering

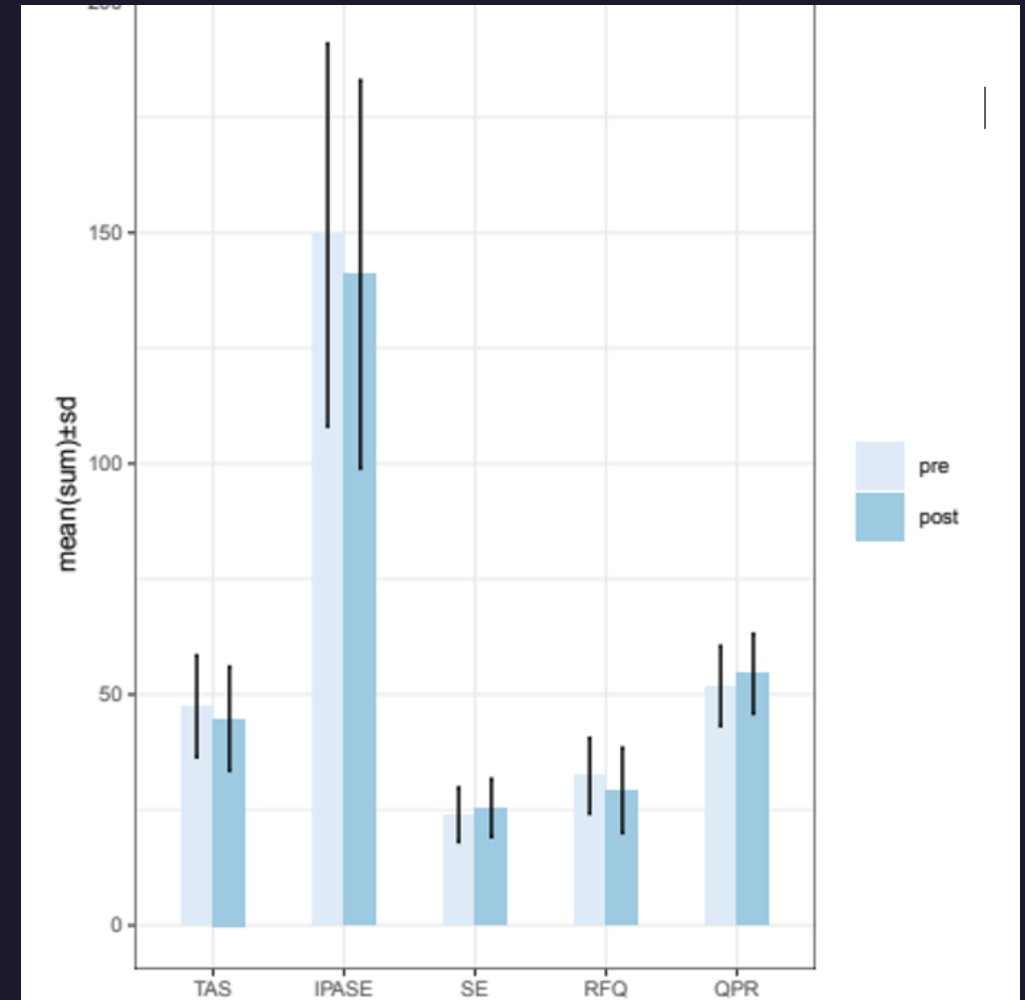
Voksende gruppe af mennesker med psykisk lidelse

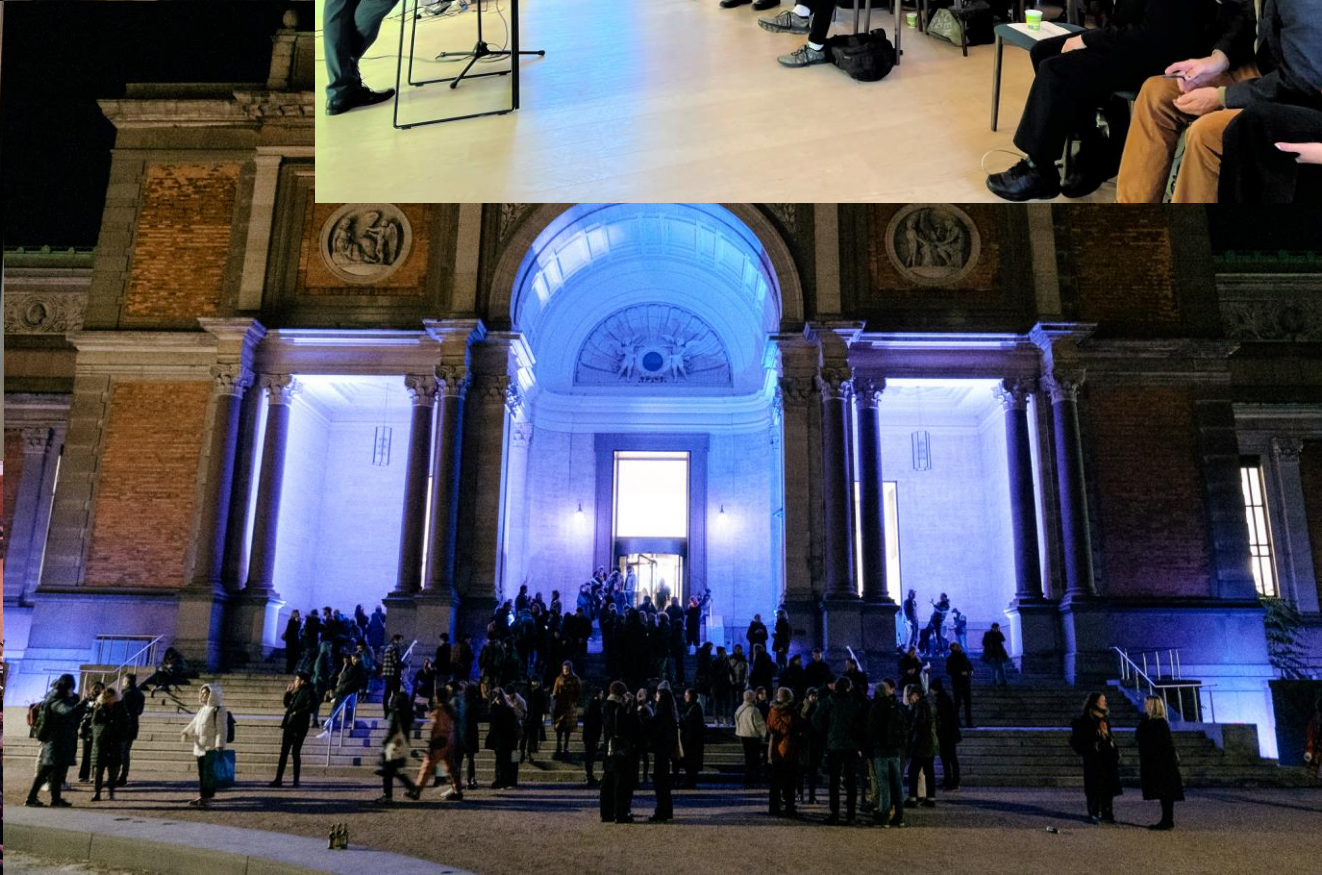
Center for Kunst og Mental Sundhed er etableret i 2019. Bevillinger fra SSA-reserven, Det Obelske Familiefond, Veluxfonden, Bikubenfonden. Vi er et nationalt videns- og kompetencecenter

Vi har fokus på evner, selvstændighed, håb og fællesskaber

Vi tilbyder kunstgrupper som del af psykiatrisk behandling og vores forskning har påvist sundhedsfremmende effekter

Vores partnerskaber: Region H, Region Sjælland, Statens Museum for Kunst, Københavns Universitet, Rytmask Musikkonservatorie, IT Universitetet, Overgaden Oven Vande, RUC, AU, Museion m.fl.

Tak for i dag!

Nationalt Center for Kunst og Mental Sundhed

BEDRE VILKÅR FOR KULTUR OG SUNDHED

Tværfaglige perspektiver
og politiske anbefalinger i 2023

Rapporten er finansieret af midler fra regeringens reserve til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet (SSA), som er administreret af Sundhedsministeriet.

Rapporten er udarbejdet af:

Anita Jensen

Martin Glaz Serup

Anéh Hajdu

[BedreVilkaarForKunstOgSundhed-4.pdf \(ckms.dk\)](#)

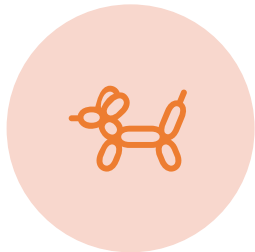
BAGGRUND

WHO opfordrer til at realisere det potentiale, som kunst og kultur udgør for folkesundheden ved at skabe tilgang på tværs af traditionelle politikområder (Dow et al., 2023)

WHO peger på at sundhed og trivsel, bør anses for langsigtet investeringer og ikke kortsigtede omkostninger (WHO, 2023)

Forskningen understreger, at kunst- og kulturaktiviteter kan spille en positiv rolle i at fremme sygdomsforebyggelse og -mestring, trivsel og fysisk og mental sundhed (APGAHW, 2017; Tomlinson et al., 2018; Fancourt & Finn, 2019).

En dansk folkesundhedsundersøgelse har påvist, at deltagelse i kunst- og kulturaktiviteter kan reducere risikoen for at udvikle depression og reducere risikoen for en vedvarende depression (Santini et al., 2023)

Der er påvist en sammenhæng mellem deltagelse i kunst- og kulturaktiviteter og nedsat risiko for kardiovaskulær-mortalitet (Jensen et al., 2023)

Dansk forskning peger også på, at personer som deltager i kulturelle aktiviteter vurderer eget helbred bedre end de, som ikke er kulturelt aktive. (Jensen et al., 2023)

OM RAPPORTEN

Undersøgelsen af kultur- og sundhedsområdet i Danmark er baseret på møderække, spørgeskemaer og telefoninterviews med centrale aktører

Flere end 130 aktører deltog; regioner, kommuner, kunst- og kulturorganisationer, civile foreninger, socialpsykiatri, fonde, forskere, social- og sundhedsfaglige, kunstnere og borgere/brugere/patienter

De mange forskelligartede kreative og innovative tilgange til trivsel og sundhed, er vigtige bidrag til at tackle udfordringer på social- og sundhedsområdet i Danmark

De væsentligste tværgående udfordringer understreger, at det er nødvendigt at skabe **bæredygtige økonomier, bedre vilkår for tværfaglige- og tværsektorielle samarbejder, langsigtende prioriteter og ensartede evalueringsmetoder**

ANBEFALINGER

SUNDHED PÅ ALLE POLITIKOMRÅDER

- Der skal skabes flere politiske tiltag og fælles handlinger på tværs af adskilte politiske områder

VIDENS- OG KOMPETENSECENTER FOR HELE KULTUR- & SUNDHEDSOMRÅDET (NATIONALT)

- Forskning og vidensopsamling bør prioriteres, så virkninger og effekter af deltagelse i kunst- og kulturaktiviteter indsamles og formidles - *trivsel, livskvalitet, ensomhed, forebyggelse, rehabilitering, sundhedsadfærd, sundhedsfremme og social return on investment* – indenfor både somatisk og mental sundhed

STANDARDISERET MÅLING AF EFFEKT OG VIRKNING

- Fremme en systematisk, ensartet måling og evaluering af aktiviteter på kultur- og sundhedsområdet

POLICY FOR TVÆRGÅENDE SAMARBEJDER

- Understøtte partnerskaber mellem kulturinstitutioner, sundhedsaktører, sundhedsvæsenet og andre organisationer

UDDANNELSE OG KOMPETENCEUDVIKLING

- Uddannelsesstilbud/kurser som kan understøtte både videnskabelige metoder og praktiske elementer

FOLKETINGET

Peter Vuust

Professor, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus
Universitet

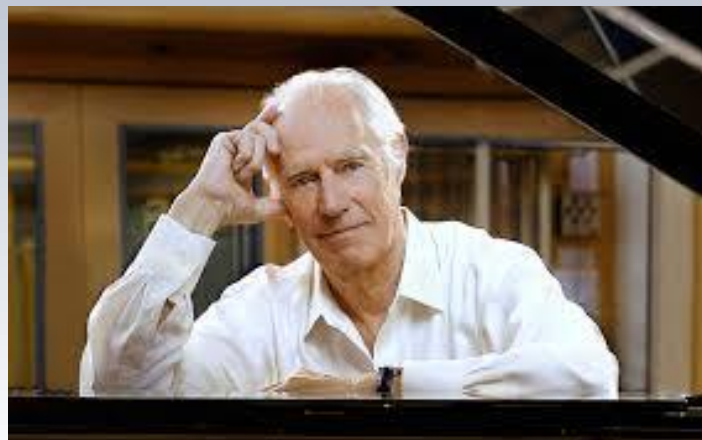

Musik og sundhed

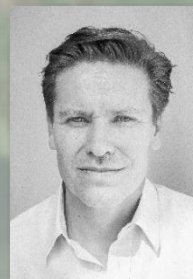
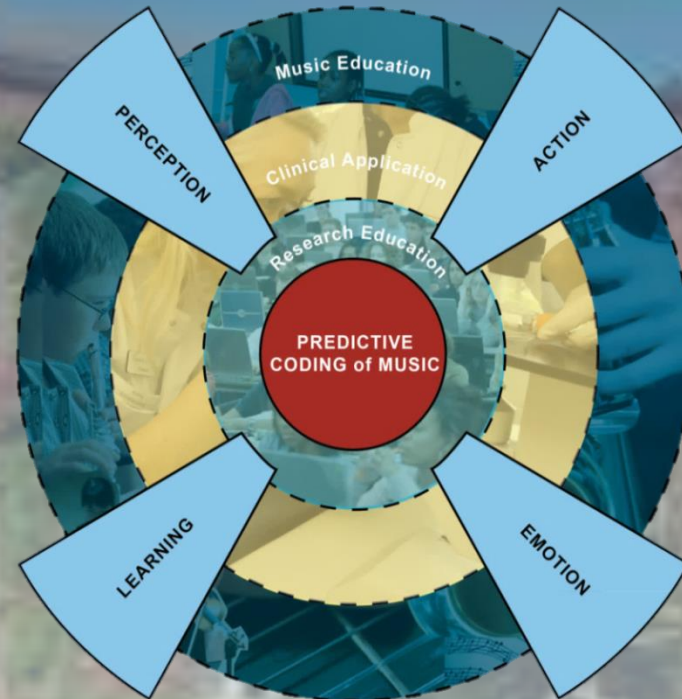
Peter Vuust

Leder af DG's Center for Music In the Brain (MIB)

Professor, Det Jyske Musikkonservatorium
Professor, Inst. for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
Ph. D. i neurovidenskab, Cand Scient. matematik, fransk og musik
Bassist/komponist

Center for Music in the Brain

Peter Vuust

Elvira Brattico

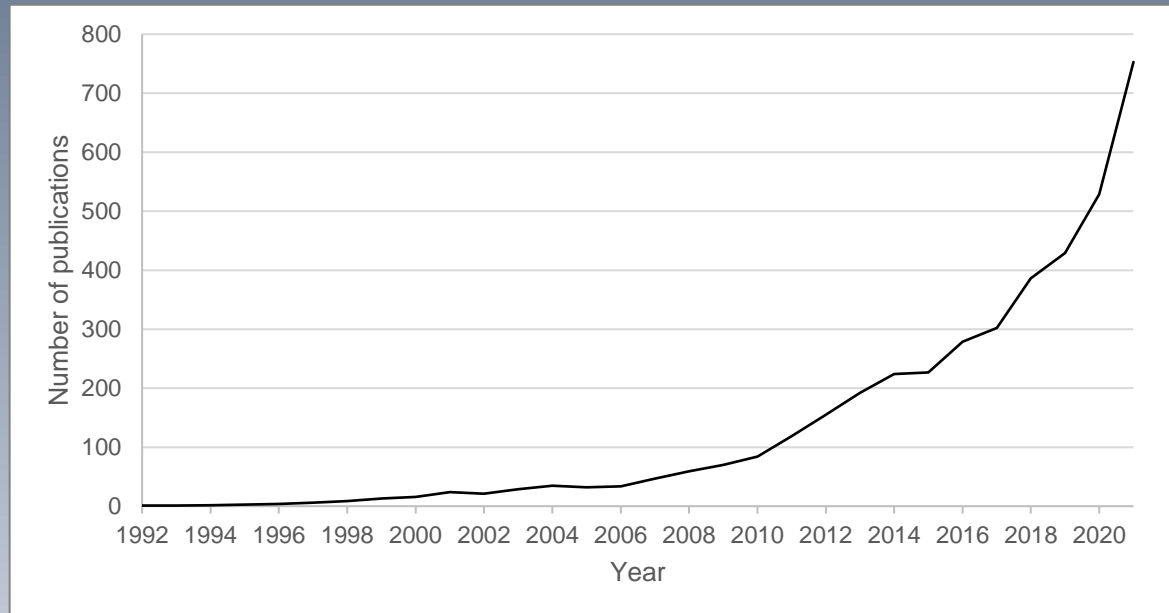

Morten Kringelbach

Peter Keller

Videnskabelige publikationer om kliniske anvendelser af musik

Søgning i den videnskabelige database "Scopus" fra årene 2009-2022
Søgeord: "**music intervention**"

Resultat: 4.140 publikationer

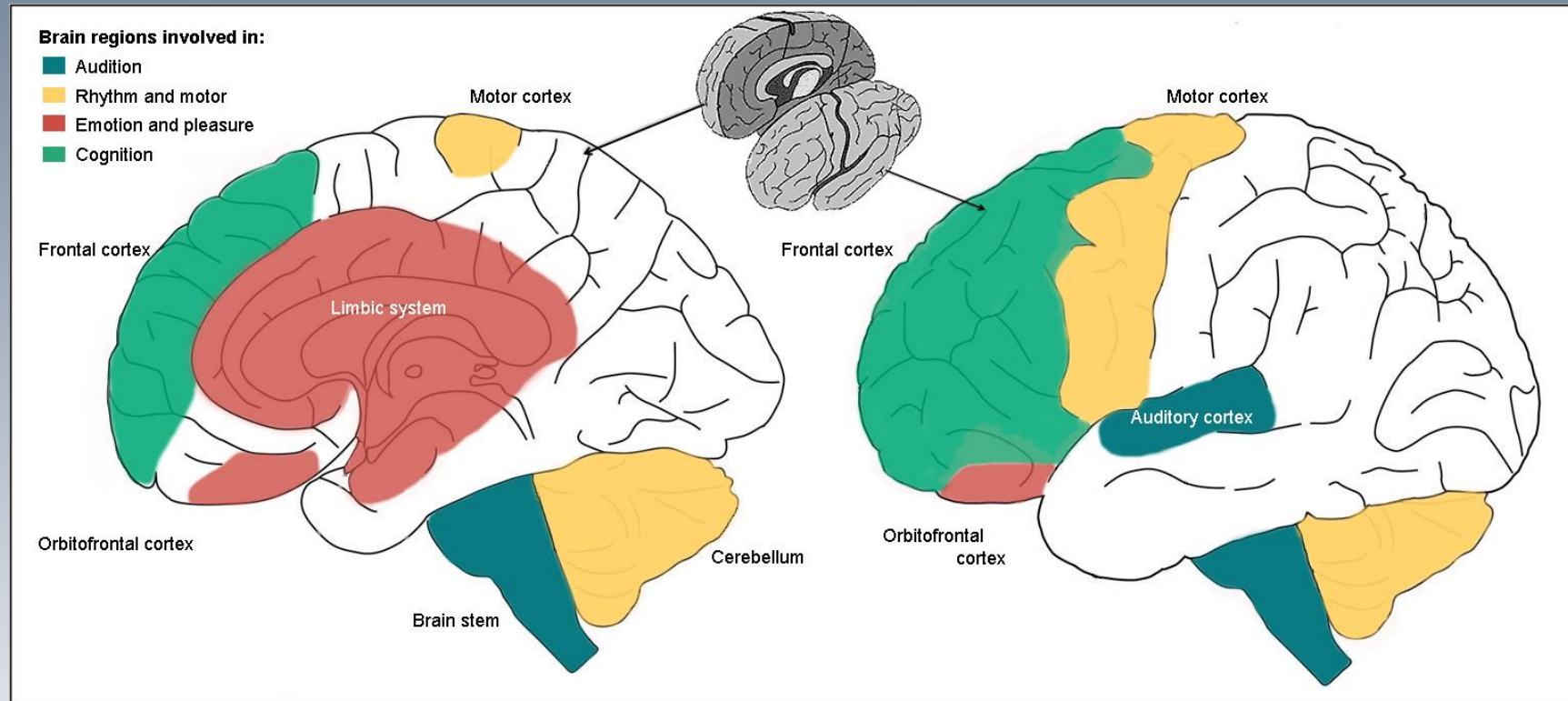
Søgningen blev foretaget d. 4. februar, 2022.

Musik handler om

- Hørelse
- Motorik
- Emotioner
- Kommunikation og kognition
- Læring

Musikkens anatomi

Kliniske anvendelser af musik

	Audition	Cognition	Rhythm/Motor	Arousal	Emotion	Level of evidence*
Somatic disorders						
Operations	█	█		█	█	Level 1
Cancer	█	█		█	█	Level 1
COPD				█	█	Level 1
Stroke		█	█		█	Level 1**
Dementia		█		█	█	Level 2
Parkinson's			█		█	Level 1
Multiple sclerosis			█		█	Level 2
Tinnitus	█	█			█	Level 2
Cochlear disorders	█					Level 3
Dental procedures		█		█	█	Level 1
Pain management		█		█	█	Level 1
Psychiatric disorders						
Depression					█	Level 2
Insomnia		█		█	█	Level 1
Autism	█		█		█	Level 2***
ADHD				█	█	Level 3
Well-being						
Cognitive enhancement		█		█	█	Level 2
Exercise			█	█	█	Level 1
Pregnancy and birth		█		█	█	Level 1
Stress reduction				█	█	Level 1
Healthy ageing			█		█	Level 2

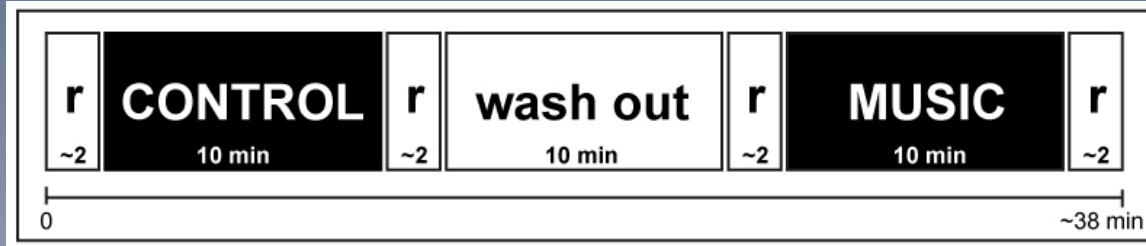
*Based on the Oxford Centre for Evidence Based Medicines guidelines for treatment benefits.
 **Level 1 evidence for improvements in gait function. Level 2 evidence for upper limb rehabilitation and cognition.
 ***Level 2 evidence for improvements in social communication. Level 3 evidence for other language outcomes.

Hvorfor musik?

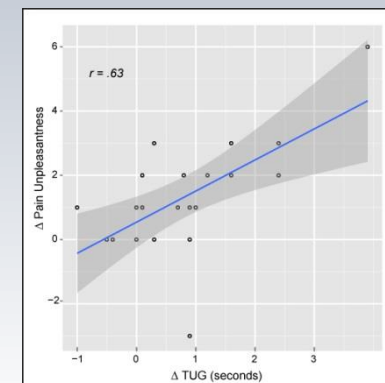
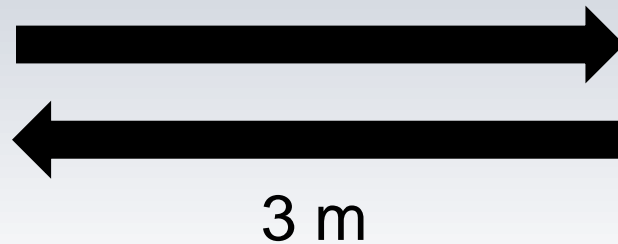
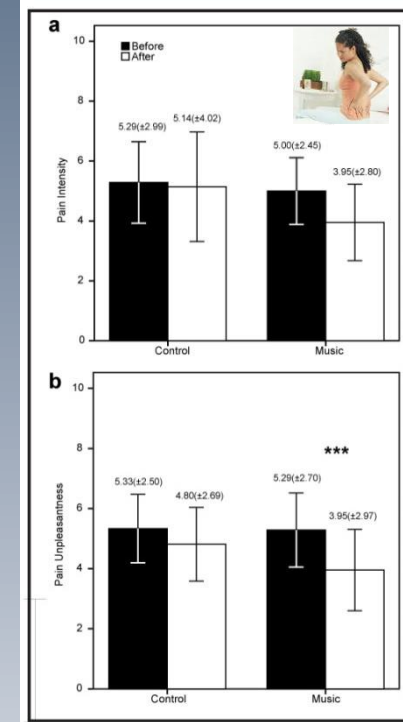
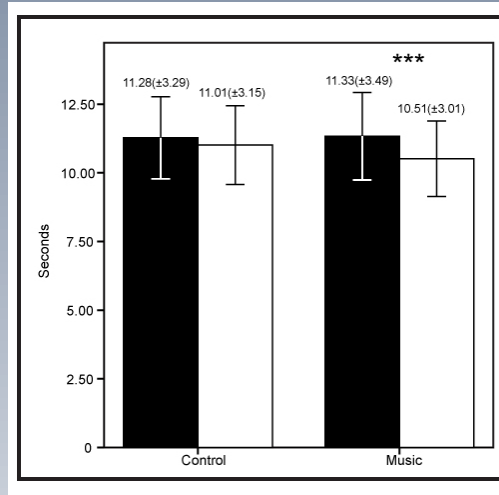
- **Musik er**
 - Non-invasiv
 - Uden (kendte) bivirkninger
 - Ofte enkelt at administrere
 - Motiverende
 - Abstrakt
 - Almen-menneskelig
 - *Men det koster stadig ressourcer!!*

Musik og kronisk smerte

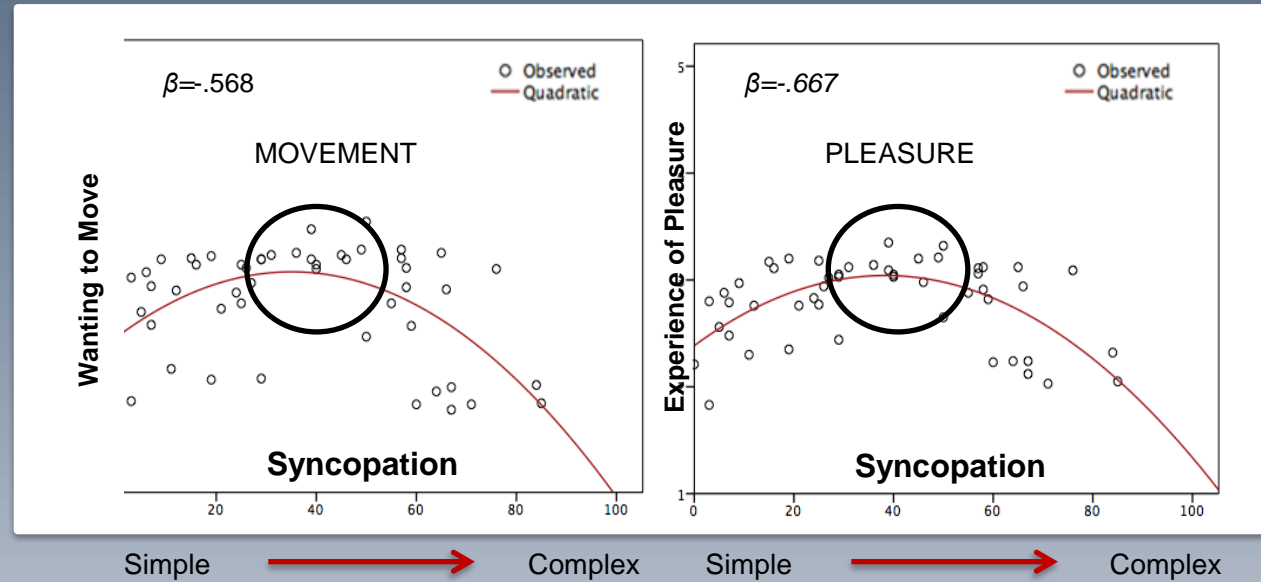
Garza et al. *Frontiers*, 2014

Fibromyalgi

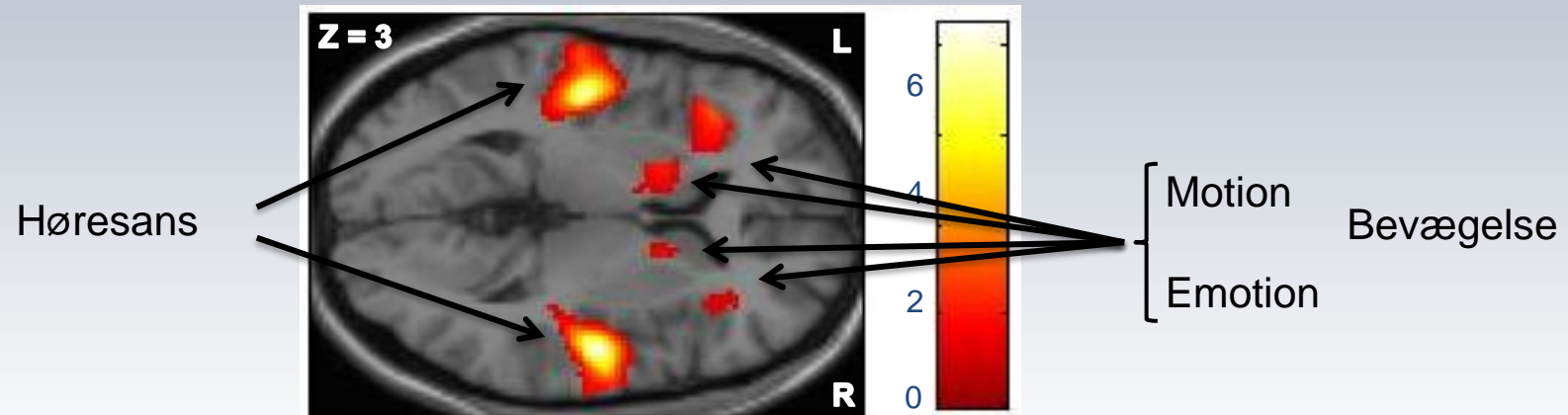

Det omvendte U

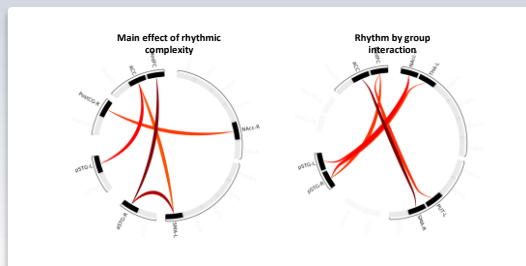
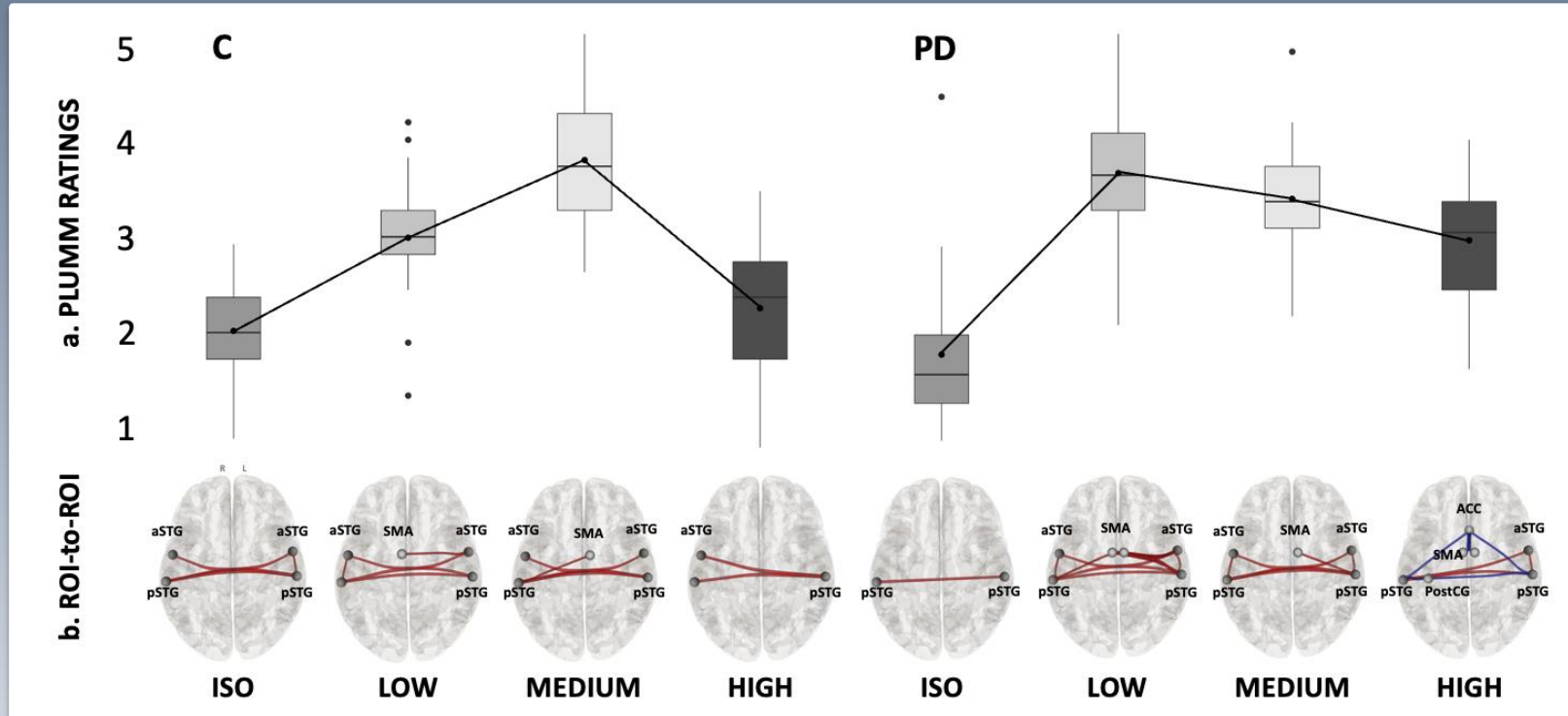

Witek et al, 2014

Der er et rytmisk "sweet spot" for nydelse og lyst til at bevæge sig

PD patienter foretrækker lav rytmisk kompleksitet

Clinical Research at MIB

WSAudiology

oticon
MEDICAL

SOUND FOCUS

Danish
Sound
Cluster

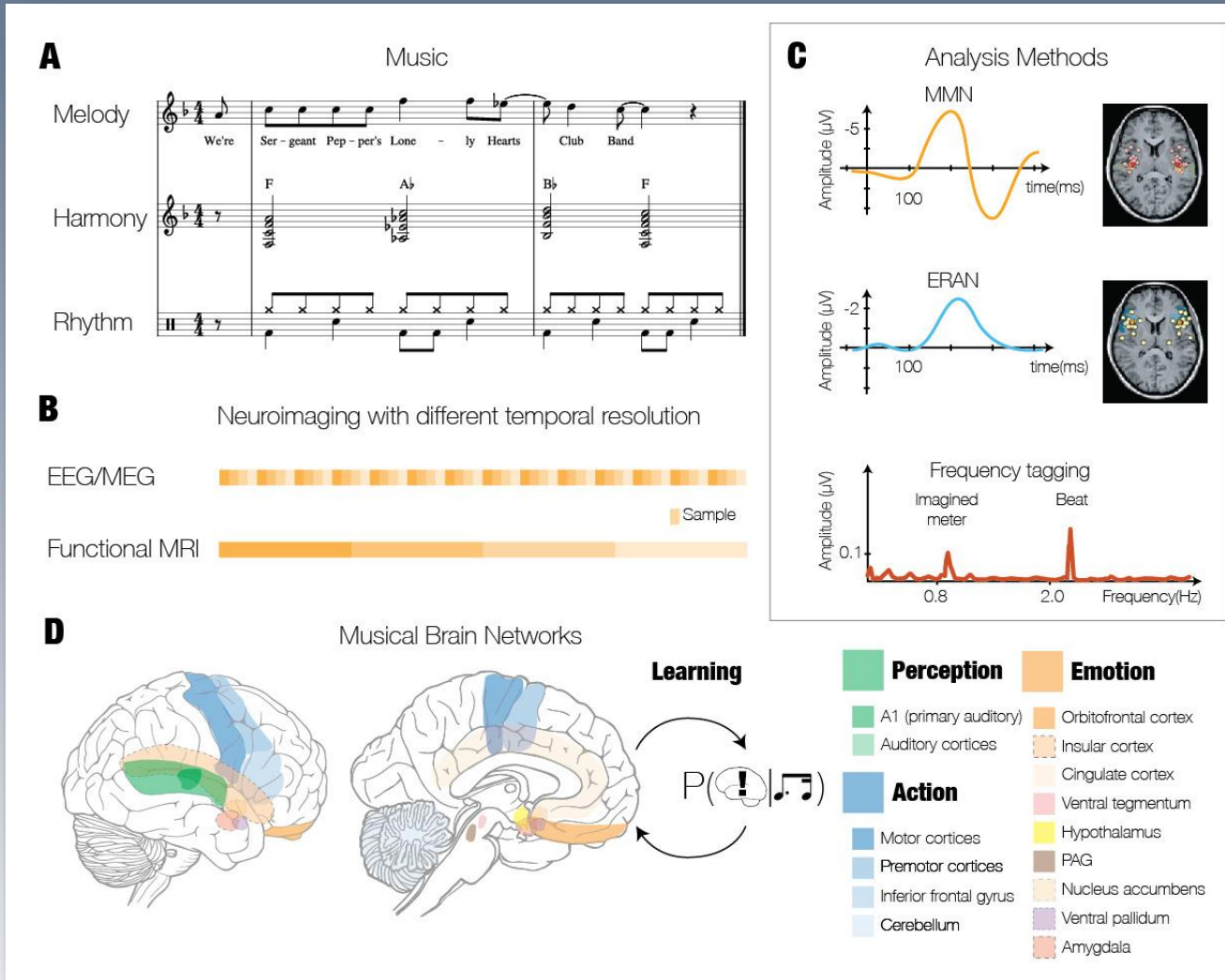
Danmarks
Grundforskningsfond
Danish National
Research Foundation

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Music in the Brain

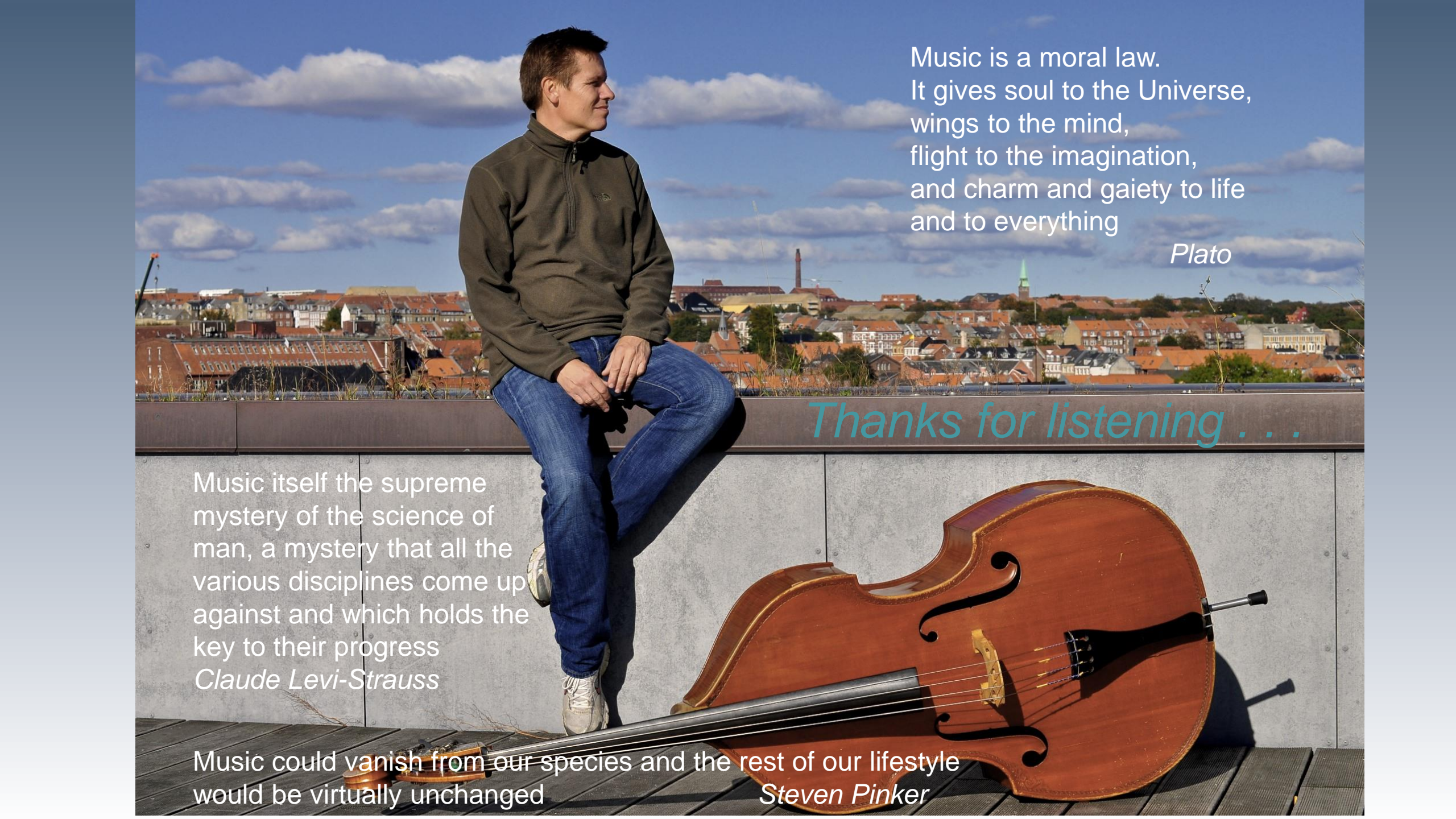
Nature Reviews Neuroscience, 2022

Center for Music in the Brain

A man in a dark green zip-up jacket and blue jeans sits on a metal ledge on a rooftop. In the foreground, a double bass (upright bass) is positioned horizontally on a wooden deck. The background shows a cityscape with red-tiled roofs and a church spire under a blue sky with scattered white clouds.

Music is a moral law.
It gives soul to the Universe,
wings to the mind,
flight to the imagination,
and charm and gaiety to life
and to everything

Plato

Thanks for listening . . .

Music itself the supreme
mystery of the science of
man, a mystery that all the
various disciplines come up
against and which holds the
key to their progress
Claude Levi-Strauss

Music could vanish from our species and the rest of our lifestyle
would be virtually unchanged
Steven Pinker

FOLKETINGET

Charlotte Meilstrup

Projektchef og PhD, Institut for Psykologi på
Københavns Universitet

ABC for mental sundhed

Åben høring for kultur- og
sundhedsudvalgene om kunst, kultur
og trivsel

Christiansborg d. 17. januar 2024

Charlotte Meilstrup
PhD, Projektchef for ABC for mental sundhed
Institut for Psykologi

KØBENHAVNS UNIVERSITET

HVAD ER MENTAL SUNDHED?

*...en tilstand af velbefindende,
hvor individet kan udvikle sig og udfolde
sine evner, kan håndtere belastninger,
indgå i positive sociale relationer
og bidrage til fællesskabet*

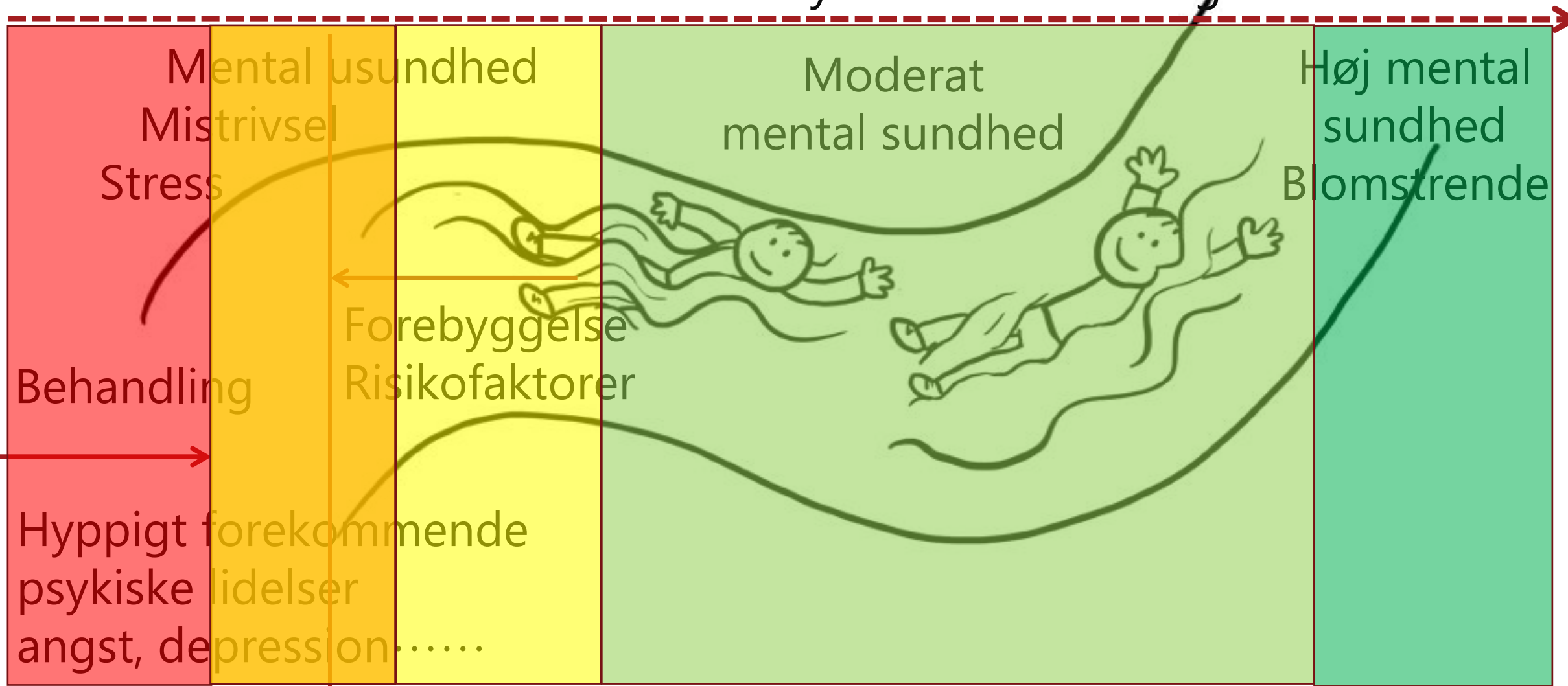
WHO, 2001

- Positivt begreb med to dimensioner: oplevelse og funktion
- Mental sundhed er mere og andet end fravær af psykisk sygdom og symptomer

DET MENTALE SUNDHEDSSPEKTRUM: KONSTANT PROCES LIVET IGENNEM

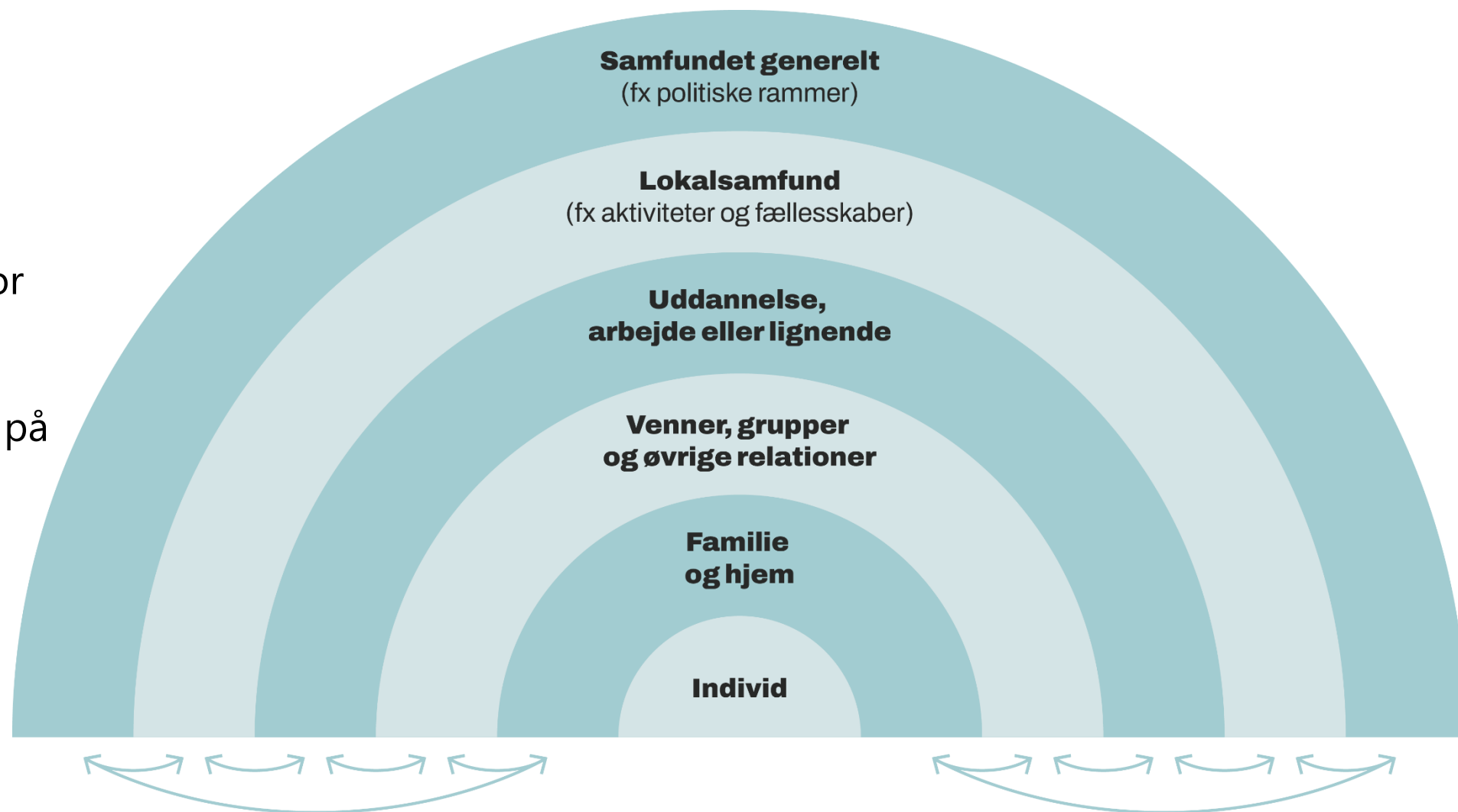
Mental sundhedsfremme – Beskyttende faktorer og ressourcer

En socio-økologisk model

De fleste faktorer af betydning for mental sundhed ligger udenfor sundhedssektoren

Behov for samarbejde på tværs af sektorer og ressortområder

Figur inspireret af: Pearce et al. (26) efter Bronfenbrenner og Dahlgren & Whitehead

ABC for mental sundhed

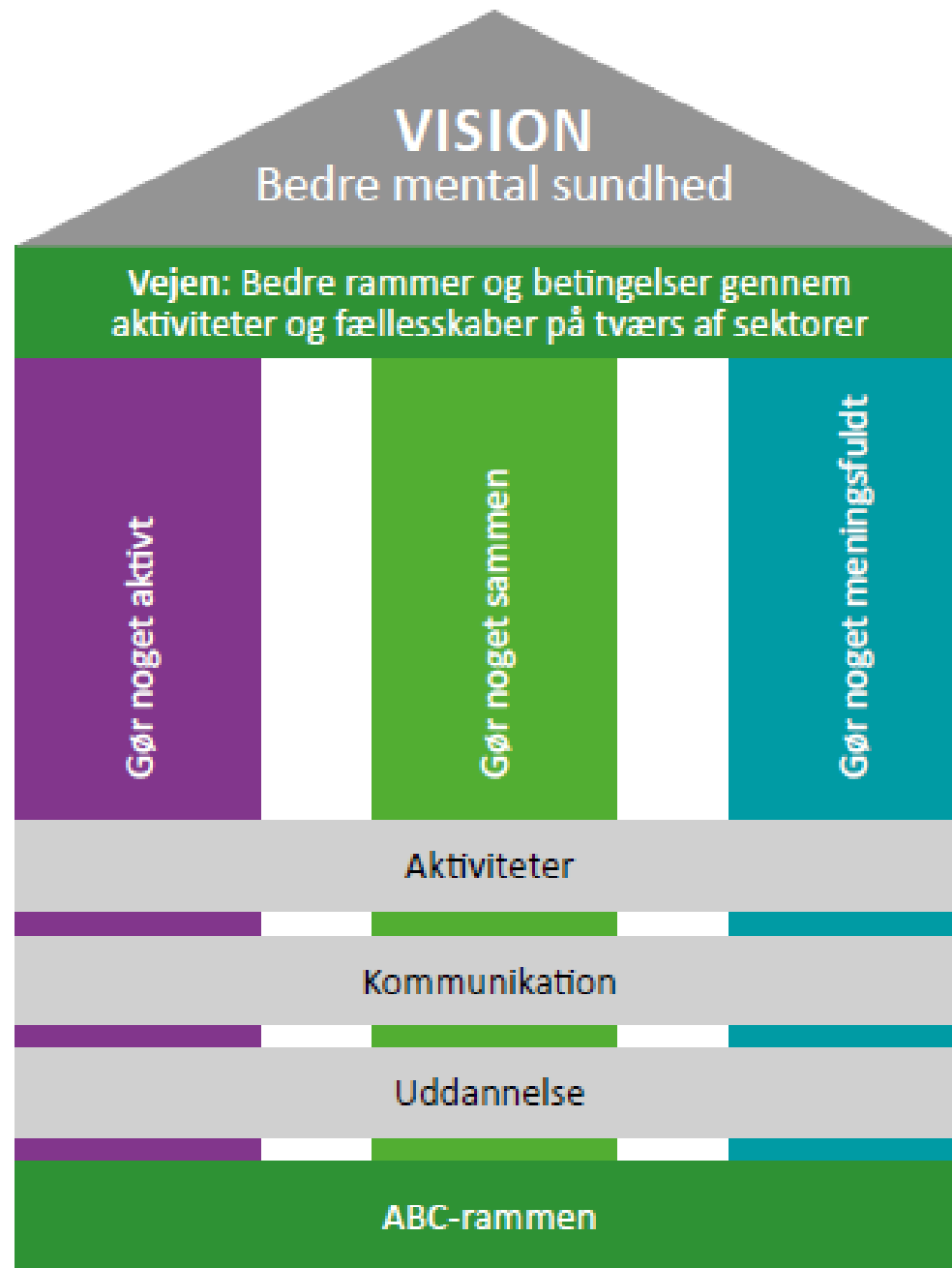
www.abcmamentalsundhed.dk

A - Gør noget aktivt

B - Gør noget sammen

C - Gør noget meningsfuldt

- Oplysning
- Kapacitetsopbygning
- Forskning, samarbejde og videndeling

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Vigtige pointer/erfaringer fra ABC for mental sundhed

- Samarbejd på tværs af ressortområder
 - Byg bro mellem forskning, policy og praksis
- Sæt ind på flere niveauer
 - Oplysning er ikke nok – der skal også være fokus på rammer og strukturer
- Kunst og kultur som mental sundhedsfremme
 - Afstigmatisering
 - Mental sundhedsfremme for alle, uanset hvor man er på floden
 - Fremme fællesskaber – fælles om noget fælles 3.
- Fokus på at fremme (mental) sundhed og ikke på sygdom (salutogenese)

www.abcmentalsundhed.dk

A B C FOR
MENTAL
SUNDHED

Gør noget aktivt

Gør noget sammen

Gør noget meningsfuldt

[Mail: Cbm@psy.ku.dk](mailto:Cbm@psy.ku.dk)

LinkedIn: Charlotte Meilstrup

ABC FOR MENTAL SUNDHED
– Mental sundhedsfremme for alle

FOLKETINGET

Esben Danielsen

Direktør, Kulturens Analyseinstitut

Kultursektorens kapacitet, udfordringer og potentialer ift. myndighedernes arbejde med kultur og trivsel.

Vi ved, at **det virker.**

Men metoderne er
blandede, erfaringerne
forskellige og få taler
sammen.

Kapacitet:

1. Enkelte kommuner og regioner er rigtig godt med.
2. Oplagt at lære af vores nordiske naboer.
3. Bredt felt af fagfolk på tværs af sektorerne.

Udfordringer:

1. Begrænset erfaringsudveksling på tværs.
2. Forskel på metode og implementering.
3. Primært projekter.

Potentiale:

1. Positiv politisk og offentlig opmærksomhed.
2. Momentum: fra projekt til indsats.
3. Flytte fokus fra behandling til forebyggelse og trivsel.

Hvad betyder det for arbejdet i Kulturens Analyseinstitut?

1. Udbygge og vedligeholde samarbejdet med sektoren.
2. Fastholde uafhængig og troværdig behandling af data.
3. Sikre ressourcer til indsamling og formidling af erfaringer.

KULTURENS ANALYSEINSTITUT

FOLKETINGET

Spørgsmål fra udvalget

FOLKETINGET

Pause

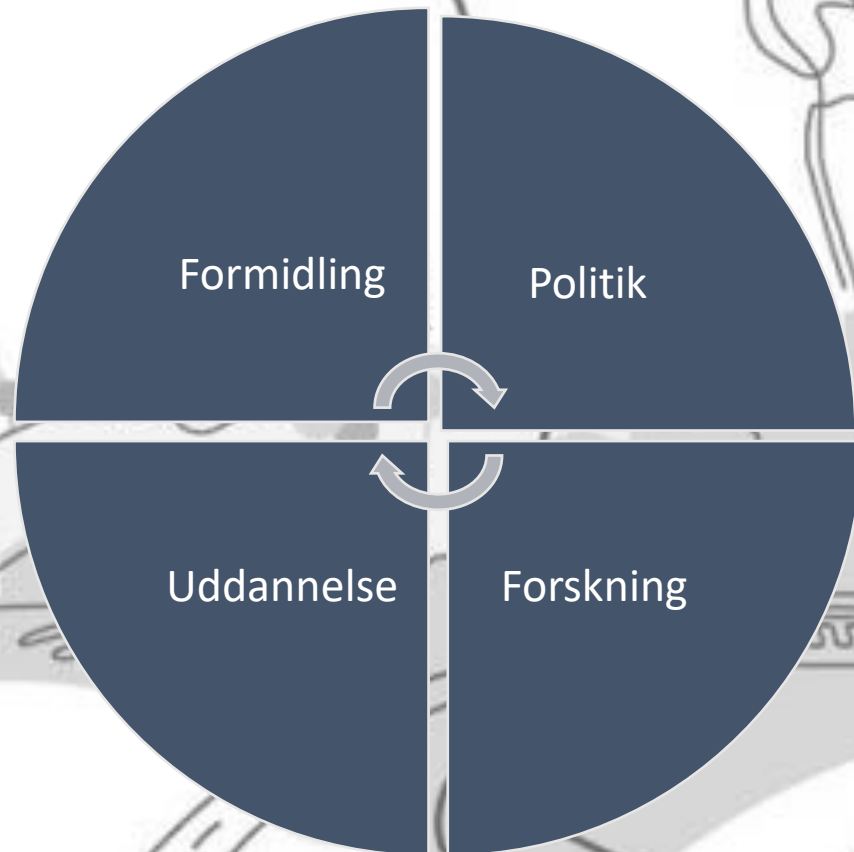

FOLKETINGET

Anita Jensen

PhD. Kultur- och hälsostrateg, Region Skåne og
Lunds Universitet

Kultur og sundhed i Region Skåne

Hela människan, hela livet: Region Skånes strategi for kultur og sundhed 2022-2030

En fælles strategi for kultur og sundhed mellem sundhedsudvalget og kulturudvalget

1. Videns- og evidensdrevet kultur- og sundhedsaktiviteter
 2. Kultur- og sundhedsinitiativer etableret, forankret og finansieret i Region Skåne
 3. Kultur- og sundhedsaktiviteter i bredt tværsektorielt samarbejde
 4. Metodeudvikling og nye kultur- og sundhedspraksisser med en mangfoldighed af interessenter
-

<https://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/region-skanes-strategi-for-kultur-och-halsa-2022-2030/>

Visioner i den primære sundhedssektor

-skabe en kultur i den primære sundhedssektor, hvor kunst- og kulturaktiviteter betragtes som en naturlig del af plejen

-skabe en bred forståelse i den primære sundhedssektor for, hvordan deltagelse i kunst- og kulturaktiviteter kan forbedre sundhed og trivsel ud fra forskellige perspektiver

-implementere kunst- og kulturaktiviteter og bedrive forskning

-skabe en platform for tværfagligt samarbejde, regionalt, nationalt og internationalt

Uddannelse

- Konst, kultur och hälsa (7,5 ECTS)
- Sundhedsforebyggelsesmodul for læger (speciallægeuddannelsen)

FRAMTIDENS
SPECIALISTLÄKARE

Sjukdomsförebyggande Arbete

Arts and culture

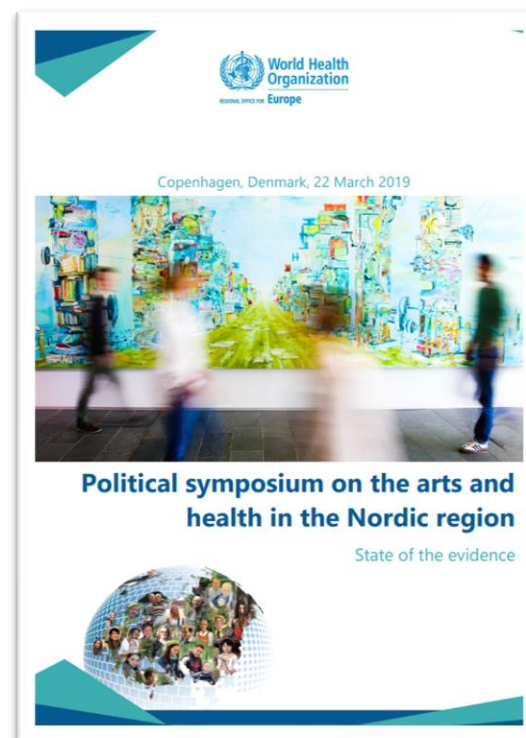

Image by David Shirigley

- Art can help us to emotionally navigate the journey of battling an illness or injury, to process difficult emotions and be a motivating factor in recovery.
- The arts help promote holistic wellbeing
- Benefits are seen across several markers, including **health promotion, the management of health conditions and illness, treatment and recovery**

Formidling

Mange tak for jeres opmærksomhed!

Email: anita.jensen@skane.se

Social Medicine and Health Policy, Department of Clinical
Science & Centre for Primary Health Care, Lund University
and Region Skåne

FOLKETINGET

Marit Stranden

Daglig leder, Det nationale center for kultur,
sundhed og omsorg i Norge

Kultur, helse og omsorg
NASJONALT KOMPETANSESENTER

Folkehelse og kulturens rolle for opplevd livskvalitet og bærekraft i et norsk perspektiv

daglig leder Marit Stranden (Dr. sident.)

Bakgrunn for nasjonalt kompetansesenter

Systematiske kulturtiltak med formål å styrke helsen, samtidig som kulturens opplevelsesverdi ivaretas

- Lokalt/regionalt tverrfaglig samarbeid over 10 år
- Politisk forankring

Helse- og omsorgsdepartementet

- Forutsetning for tildeling over statsbudsjettet
 - Danne et tverrfaglig likeverdig partnerskap

Partnerskap fra 2014 – tverrfaglig formål

Hver partner har et styremedlem

- knytte sammen forskning, utdanning og praksis, og samarbeid med andre relevante kompetansemiljøer og frivillig sektor
 - bidra til forskning innen kultur- og helsefeltet på individ-, gruppe- og befolkningsnivå
- bidra til metodeutvikling på helse- og omsorgsfeltet for bedre å kunne møte framtidens utfordringer gjennom systematisk bruk av kulturelle virkemidler
- bidra til mer verdighet i omsorgstjenesten, god ressursbruk og økt interesse og status for omsorgsyrkene (økt rekruttering)

Hilde Munkeby
Nord universitet

Jorunn Lilleslett
Trøndelag fylkeskommune

Nancy Haugan
Helse Nord-Trøndelag

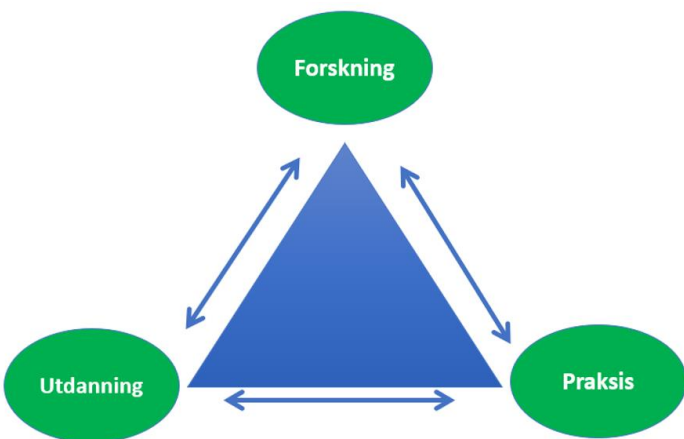

Kristin H. Nøst
Levanger kommune

Erik R. Sund
HUNT-forskningscenter
NTNU

Regelverk gitt av Helsedirektoratet

Målet med tilskuddsordningen (Kapittel 0761 post 79)

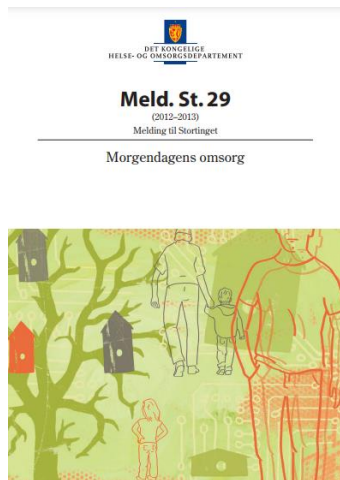
Å bidra til utvikling og spredning av kulturbaserte tiltak og miljøbehandling som fremmer helse og livskvalitet, og ivareta samspillet mellom forskning, utdanning og praksis innen fagområdene kultur, helse og omsorg.

Målgruppe

Primærmålgruppen er ansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Sekundærmålgruppen er brukerne av helse- og omsorgstjenester

Politisk forankring: helse og omsorg

2014

Kommunale omsorgstjenester bør legge til rette for legemiddelfrie behandlingstilbud:

Nasjonalt kompetansesenteret for kultur, helse og omsorg: utvikle og spre miljøbehandlingsmetoder og arbeidsformer i samarbeid med fag og forskningsmiljøer; utviklet et opplæringsprogram

2018

2016-2020,
2021-2025

Omsorgstjenester

Strategiområde 1:

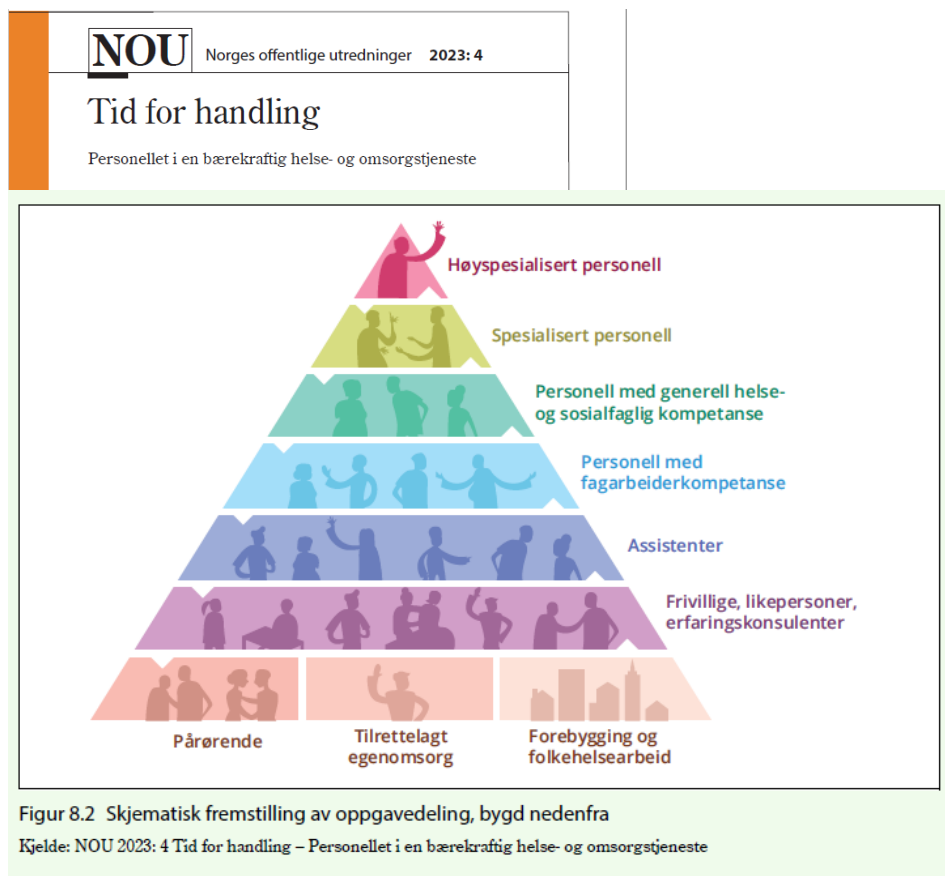
Rekruttere, beholde og utvikle personell

Opplæringsprogram til ansatte i helse- og omsorgstjenestene: Miljøbehandling og integrert bruk av musikk, sang og bevegelse

2023

Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

- Kan ikke utdanne tilstrekkelig helsepersonell med dagens system krever
 - ny oppgavefordeling
 - et forebyggende og helsefremmende fokus
- Kunnskapsgrunnlaget: vil utvikle et system for nasjonale og regionale målinger av livskvalitet (nordisk samarbeid)
- Tverrfaglige samarbeid mellom utdanninger innen helsefeltet
- Bidrag fra frivillige brukerorganisasjoner

Politisk forankring: Folkehelse

Meld. St. 19

(2018–2019)
Melding til Stortinget

Folkehelsemeldinga

Code liv i eit trygt samfunn

2018

Meld. St. 15

(2022–2023)
Melding til Stortinget

Folkehelsemeldinga

Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar

2023

Psykisk helse og livskvalitet

5.3 Gjer noko aktivt og meningsfullt saman

Kulturen bidrar til å skape både levande lokalsamfunn og eit godt liv for den enkelte. Å delta på fellesarenaer i lokalsamfunnet legg grunnlaget for god psykisk helse og livskvalitet og reduserer einsemd. Staten vil samarbeide med kommunane, idretten, frivillige organisasjonar og private initiativ for å bidra til å invitere dei som står utanfor, inn på desse arenaene.

Regjeringa har derfor vedtatt å gjennomføre ein pilot for folkehelsekampanjen ABC for god psykisk helse. ABC for god psykisk helse er utvikla i Australia og blir nytta i fleire land, blant anna Danmark, USA og Færøyane. ABC står for *act, belong, commit* – gjer noko aktivt, gjer noko saman og gjer noko meningsfullt. Kampanjen er også

ABC-kampanjen kan implementerast på befolkningsnivå og for ulike grupper og på ulike arenaer som barnehagar, skular, universitet og arbeidsplassar. Trøndelag fylkeskommune gjennomfører i 2022–2024 ein pilot, og på bakgrunn av resultatane vil Helse- og omsorgsdepartementet vurdere korleis ein kampanje kan gjennomførast nasjonalt.

ABC for god psykisk helse

- A - Gjør noe aktivt
- B - Gjør noe sammen
- C - Gjør noe meningsfylt

Boks 5.2 Nasjonal kompetansesenter for kultur, helse og omsorg

Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg er eit avtalefesta partnerskap mellom Hunt forskingssenter, Levanger kommune, Trøndelag fylkeskommune, Helse Nord-Trøndelag og Nord universitet. Senteret skal bidra til utvikling og spreiding av miljøterapeutiske behandlingstiltak. Nord universitetet har sidan 2015 vidareutvikla opplæringsprogram i musikkbasert miljøbehandling (MMB) for tilsette i helse- og omsorgstenestene og bidratt til utvikling av systematiske kunst- og kulturtiltak som fremjar helse og livskvalitet hos brukarar av helse- og omsorgstenestene.

ABC for god psykisk helse

A - Gjør noe aktivt

B - Gjør noe sammen

C - Gjør noe meningsfylt

Folkehelsekampanje: oppfordrer alle til å gjøre gode valg i hverdagen som fremmer psykiske helse og livskvalitet i praksis

Gjør noe aktivt ACT

Hvis du holder deg aktiv, vil du føle deg mer glad - oftere. Du kan være aktiv på mange måter - både fysisk, sosialt og mentalt. Å være i aktivitet styrker din psykiske helse!

Gjør noe sammen BELONG

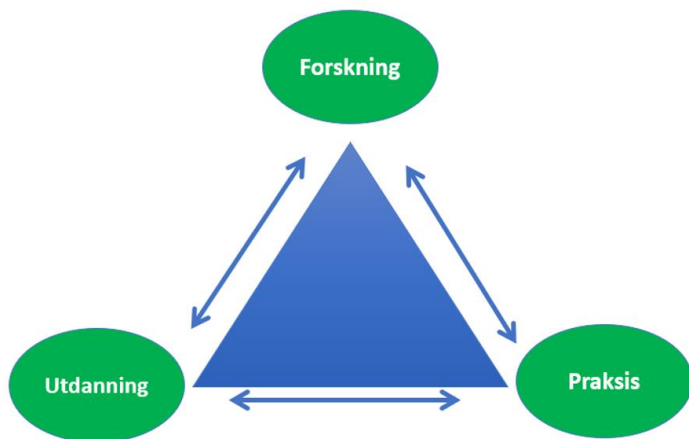
Når du er med på sosiale aktiviteter og bygger gode relasjoner til andre, får du en følelse av å høre til og ha verdi. Å være en del av fellesskapet gir deg støtte i hverdagen, og styrker din psykiske helse!

Gjør noe meningsfylt COMMIT

Når du jobber for en god sak eller gjør noe godt for andre, gjør du noe meningsfylt. Å hjelpe andre gir mening, glede og takknemlighet. Å gjøre noe meningsfylt styrker din psykiske helse!

Hvordan bidra til å utvikle feltet kultur, helse og omsorg?

Hesledirektoratets måleindikatorer

1. Utvikling av systematiske kunst- og kulturtiltak som fremmer helse og livskvalitet hos brukere av helse- og omsorgstjenester
2. Utvikling av nye metoder og behandlingsformer
3. Evaluering og eventuell effektmåling av nye metoder og behandlingsformer
4. Spredning og/eller implementering av musikk, sang, dans og andre miljøbehandlingmetoder i tjenestene
5. Samarbeid/kontakt med kompetansemiljøer nasjonalt og internasjonalt

Tilskudd i 2024

MNOK 3,3 til kompetansesenteret

MNOK 5,3 i anbud til opplæringsprogram

Kompetansesenteret

Wenche Torrissen
Gjesteprofessor
drama/teater
20 %

Kari Anne V. Bjerkestrand
Prosjektstilling dans
20 %

Helene Waage
Universitetslektor musikk
50 % %

Charlotte Stav
Universitetslektor musikk
50 % %

Kathrine Homdrum
Høyskolelærer, sykepleier
20%

Anita Jensen
Førsteamanuensis II
Kultur og helse
20 %

Dans i Trøndelag
20 %

Alexandra Dahlen
Kommunikasjonsrådgiver

Marit Stranden
Daglig leder, dr. scient

Vegar Rangul
Prosjektleder 40 %
Emneansvarlig *Kunst og kultur
i helse og omsorg*
Førsteamanuensis Nord universitet

Audun Myskja
Lege, Senter for livshjelp

Ruth Elisabeth Engøy
Sykepleier, leder
miljøbehandlingsteam
Meierigården, Lillehammer

Bente Irene Løkken
Forsker epidemiolog
Helse Nord-Trøndelagi

Ingrid Følling
Sykepleier og forsker
samfunnsmedisin
og helsevitenskap
NTNU og St. Olavs hospital

Grete Daling
Emneansvarlig
Musikkbasert miljøbehandling
Førstelektor Nord universitet

1. Utvikling av og opplæring i systematiske kunst- og kulturtiltak

Anbud:
2016-2020
2021-2025

ABC-opplæringen

ABC musikkbasert miljøbehandling:

- Eldre/demensomsorg
- Utviklingshemming

 Aldring og helse
Nasjonalt senter

Samlingsbaserte kurs

- Klinisk fagstige: 45 timer for helse- og ledelsesfag
- 3 samlinger ute i kommunene (2+2+1)
- Praktisk hjemmeoppgave
- Praksisveiledning og fagfelleevaluering

Høyere utdanning

Videreutdanningskurs (15 stp)

- Kunst og kultur i helse og omsorg
- Musikkbasert miljøbehandling

Sykepleierutdanningene

- Fagdag (4 timer)

Ressursbank

Litteratur og ressurser tilrettelagt for kursdeltakere

Musikkbasert miljøbehandling

- et lite innblikk

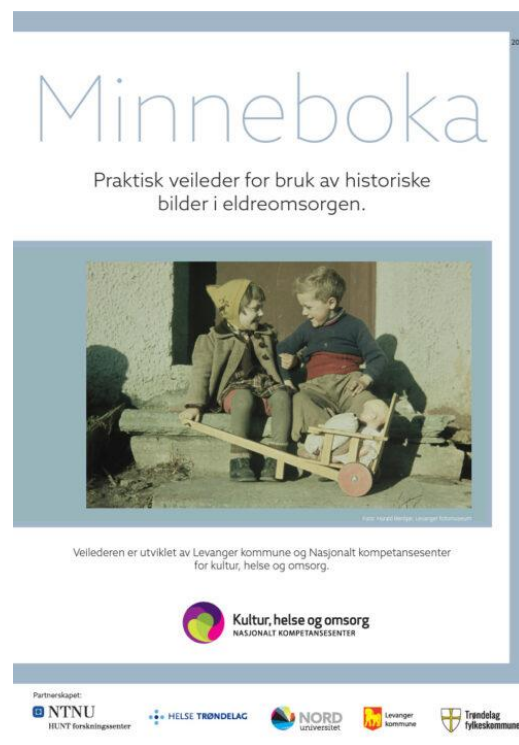
2016-2023:
6 857 deltakere

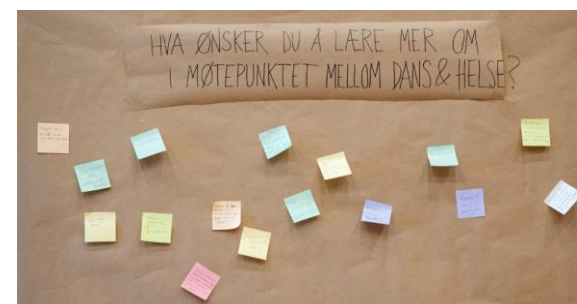
www.musikkbasertmiljobehandling.no

2. Utvikling av nye metoder og behandlingsformer

Under utvikling: bevegelse/dans

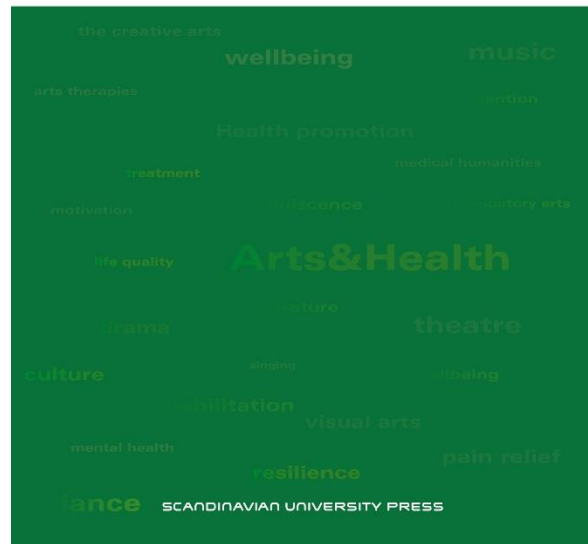

3. Evaluering og eventuell effektmåling av nye metoder og behandlingsformer

NO.1-2 | 2021 | VOL. 3

**NORDIC JOURNAL OF ARTS,
CULTURE AND HEALTH**

- en plattform for publisering og debatt innen det tverrfaglige kunst-, kultur- og helsefeltet
- er open access og kostnadsfri
- nordisk faglig og økonomisk samarbeid

✕ CERADA

<https://www.idunn.no/journal/njach>

4. Synliggjøre og formidle

Hjemmeside / Nyhetsbrev

Hvordan bruke metoden Shared reading i helsesektoren?

Av Alexandra Dahlen | 31. august 2023

Ellen Berg Larsen gir deg 5 nøkkelfaktorer til suksess. I den nyeste artikkelen i tidsskriftet [...]

Delte kunnskap om musikk og sang som verktøy

Av Marthe Haugdahl | 16. desember 2022

Kompetansesenteret deltok med faglig og kulturelt påfyll på Aldring i Norge-dagene i Oslo. Med tittelen [...]

Sangtiltak for mennesker i sårbare situasjoner

Av Alexandra Dahlen | 28. mars 2023

I september reiser universitetslektor Charlotte Stav og førstelektor Grete Daling til Nordisk Sangsymposium. Her skal [...]

Gjør teater og kulturopplevelser tilgjengelig for alle

Av Alexandra Dahlen | 26. september 2023

Kulturen har et stort potensial for å kunne bidra til god folkehelse, og bør bli [...]

Viste kreativitet, kunnskap og omsorg under praktisk eksamen

Av Alexandra Dahlen | 19. desember 2023

På slutten av semestret skal studentene i videreutdanningene i «Musikkbasert miljøbehandling» og «Kunst og kultur» [...]

Møter / Konferanser

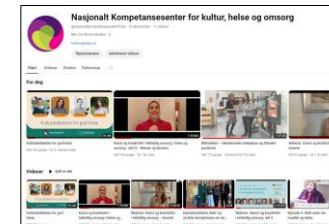
Mediebildet

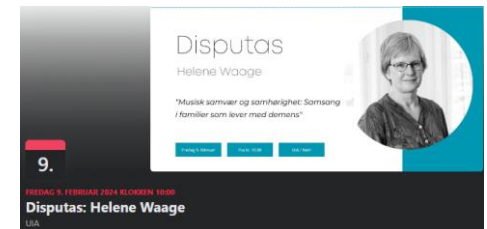
KRONIKK: Er det nå vi mer enn noen gang trenger å gi kunsten og kreativiteten en større plass i samfunnet?

Sosiale medier

Arrangement/Webinar

5. Samarbeid/kontakt med kompetansemiljøer nasjonalt og internasjonalt

Medlemskap

Kultur, helse og omsorg

NASJONALT KOMPETANSESENTER

@ post@kulturoghelse.no

f kulturoghelse
musikkbasertmiljøbehandling

YouTube

Nord universitet, campus Levanger
www.kulturoghelse.no

Meld deg på nyhetsbrev

E-postadresse

Fornavn

Etternavn

REGISTRER

Kultur, helse og omsorg
NASJONALT KOMPETANSESENTER

Synger for helsen
Godt ledet av tre damer med utdanning innen musikkbasert miljøbehandling hadde blomstretaler og ferde konsert 1. desember.
[Les mer](#)

Musikken gjør arbeidshverdagen bedre
Deltakere på samlingsbasert kurs i musikkbasert miljøbehandling er ikke i full arbeidsberedning. Bildet viser deltakere.

Økt interesse for kunst, kultur og musikk i helse og omsorg
Videoinnleggene i «Kunst og kultur i helse og omsorg» har fått stor oppmerksomhet.

Musikkbasert miljøbehandling

Erfaringsseminar

16.-17. april 2024
Radisson Blu Oslo Airport

MUSIKKBASERT
MILJØBEHANDLING

Kultur, helse og omsorg
NASJONALT KOMPETANSESENTER

ÅRSRAPPORT 2022

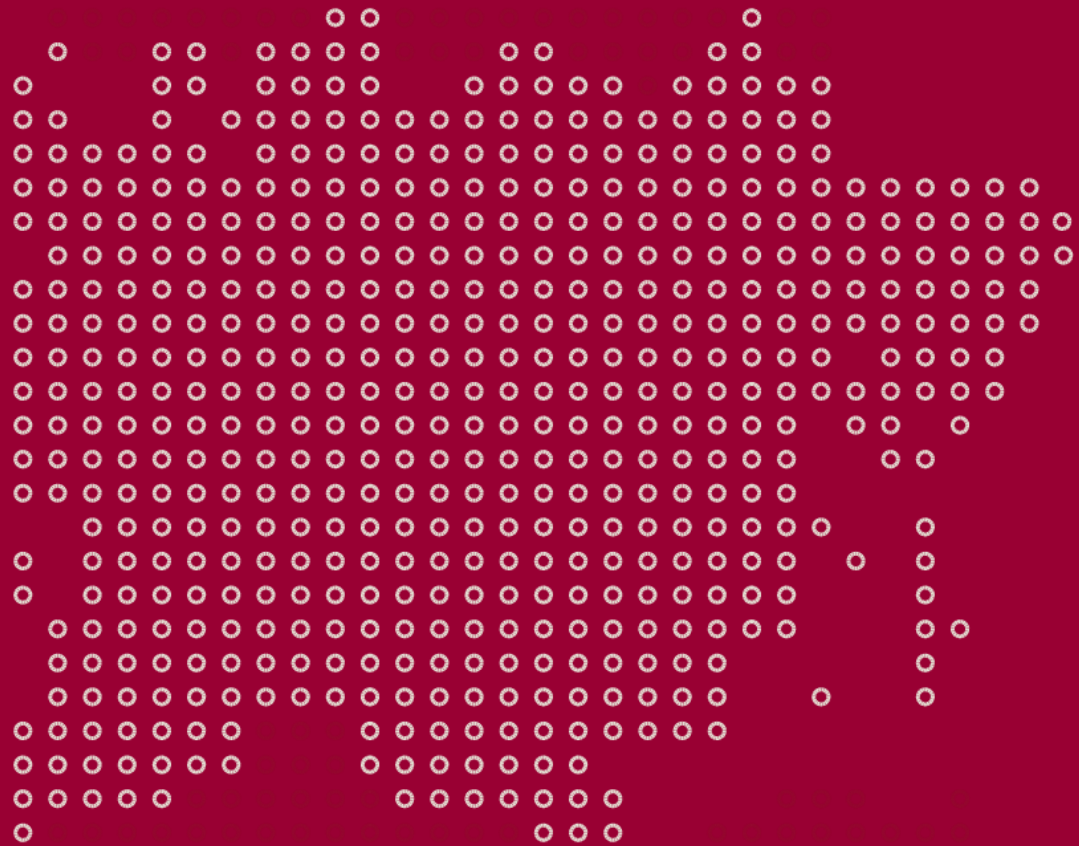
PARTNERSKAPET:
HELSE NORD-TRINDLAG, NTNU, NORD UNIVERSITET, Levanger kommune, Trøndelag fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune

FOLKETINGET

Mikkel Ottow

Kulturudviklingskonsulent og projektleder for
kultur som sundhedsfremme i Region
Midtjylland

Kultur som sundhedsfremme

Ved Mikkel Ottow,
Kulturudviklingskonsulent i Region Midtjylland

Kultur som sundhedsfremme i Regional Udvikling, Region Midtjylland

- Vi har arbejdet med feltet siden 2015
- Vi rådgiver, vi støtter projekter med puljer, og vi går med som partnere i flagskibsprojekter
- Vi arbejder for at skabe mere social lighed i sundhed ved at skabe mere lighed i adgang til et kulturelt liv
- Vi har fokus på at skabe en infrastruktur og på at implementere og skalere konkrete kulturtilbud, der kan anvendes som sundhedsfremme

Vores udvikling

2015 –

International inspiration

Lungekor, læsegrupper og dans med Parkinson

2019 –

WHO kommer på banen

- Og Sundhedsstyrelsen med kultur på Recept
- Vi laver kultursomsundhedsfremme.dk
- Feltet rykker ind på vores hospitaler

2021 –

CultureForHealth og Music and Motherhood

**World Health
Organization**

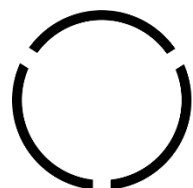
CULTURE FOR — HEALTH

EU Preparatory Action:
Bottom-up Policy Development for
Culture & Well-being in the EU

World Health
Organization

Northern
Dimension
Partnership
on Culture

CLUJ
CULTURAL
CENTRE

midt
regionmidtjylland

Co-funded by the
European Union

- Fire ekspertmøder i EU (det første i Aarhus) med mere end 250 deltagere fra 20 lande
- 6 pilotprojekter (3 i Danmark)
- Kortlægningsrapporter med politiske anbefalinger og anbefalinger til projektudviklere
- Hjemmeside med overblik over mere end 800 europæiske projekter

CULTURE FOR — HEALTH

ANBEFALINGER

Co-funded by the
European Union

Økonomisk og politisk opbakning

Kultur som en integreret del af EU sundhedsstrategier

- Især i forhold til mental sundhed – som et supplement til medicinsk behandling

Øgede investeringer i forebyggelse og sundhedsfremme

- Ifølge tal fra 2018 går kun 3% af EU-landenes sundhedsbudgetter til forebyggelse
- Kulturelle aktiviteter kan i den forbindelse være økonomisk attraktive

Videns- og forskningsopbygning

- **Anerkend** kulturelle aktiviteter som komplementære til traditionel medicinsk behandling
- **Øget forskning** på feltet
- **Skab opmærksomhed på** og anerkendelse af den eksisterende forskning bl.a. i forhold til økonomisk rentabilitet

Uddannelse

- Skab bedre uddannelsesmuligheder og efteruddannelse indenfor feltet
- Støt initiativer, hvor de bedste metoder kan blive udvekslet, og hvor der kan udvikles relationer på tværs af faggrænser

Skab vidensplatforme og infrastruktur

- Nationer, regioner, kommuner og organisationer skal støttes i at skabe egne kultur- og sundhedsstrategier med dedikeret økonomi og personale

Vores anbefalinger

- Invitation: Besøg os på en studietur til Midtjylland
- Nedsæt et tværpolitisk udvalg (ligesom i England)
- Læg billet ind på at placere EU-arrangementer i Danmark
- Invester i feltet – det betaler sig
- Følg Region Midtjyllands og Region Nordjyllands eksempel

Find mere på
Kultursomsundhedsfremme.dk
og
Cultureforhealth.eu

Tak for jeres tid

FOLKETINGET

Bettina Bisp Jensen

Leder hos Center for Mental Sundhed,
Sundheds- og Kulturforvaltningen, Aalborg
Kommune

Kulturvitaminer

Kommunalt sundhedstilbud etableret under SUL§119 Stk. 2 – siden 2016 i Center for Mental Sundhed, Sundheds- og Kulturforvaltningen

KUNSTEN, Aalborg Bibliotekerne, Stadsarkivet, Historisk Museum, Aalborg Symfoniorkester, Aalborg Teater, Utzon Center, aftenskoler (sang/keramik), street art, Jazz9tus, Biffen, Teater Nordkraft mm.

- Målgruppen er unge og voksne over 18 år, som oplever mistrivsel og er uden for job eller uddannelse.
 - Borgerne henvises fra egen læge, psykiatri og jobcentret
- 10 ugers forløb á tre ugentlige kursusgange, som afholdes rundt på kulturinstitutioner.
- 15 deltagere på hvert hold.
- Holdene følges af en kulturkoordinator, som er bindeled til kulturinstitutionerne og jobcentret.
- Vi har gennemført 74 hold og haft ca. 800 igennem.

Hvad får borgerne ud af at deltage?

En bedre mental sundhed – mere energi og overskud, øget selvtillid og en oplevelse af at kunne mestre sit liv. En hverdagsrytme og noget at stå op til.

En kulturel pause - kunsten sætter sanserne i gang, og kursisterne får tankerne væk fra dagligdagens problemer og bekymringer. De føler sig inspirerede af kunsten og oplever glæde ved kreativ udfoldelse.

Oplevelse af social forbundethed igennem et fælles møde med kunsten og kulturen, bedre sociale kompetencer og mindre social angst.

Tættere på arbejde eller uddannelse – håb og et lysere syn på fremtiden. Kursisterne har fået en fortælling til andre om, hvad man bruger sin tid på – og en større forståelse for, hvad de kan klare i forhold til praktik, uddannelse osv.

Økonomi og kulturinstitutionernes rolle

Aalborg Kommune har prioriteret løn til to kulturkoordinatorer (12-15 hold årligt)

Kulturinstitutionerne forventes at deltage inden for den tilskudsramme, som de i forvejen får

Der bliver ikke produceret ny kunst, musik eller lign. Kulturinstitutionerne formidler den kunst og kultur, som i forvejen er til rådighed på institutionerne

Kulturinstitutionernes deltagelse i Kulturvitaminer bidrager også til at skabe "lighed i kultur"

FOLKETINGET

Cecilie Monrad

Museumsinspektør for kultur og sundhed,
Frederiksbergmuseerne

FREDERIKSBERG
MUSEET

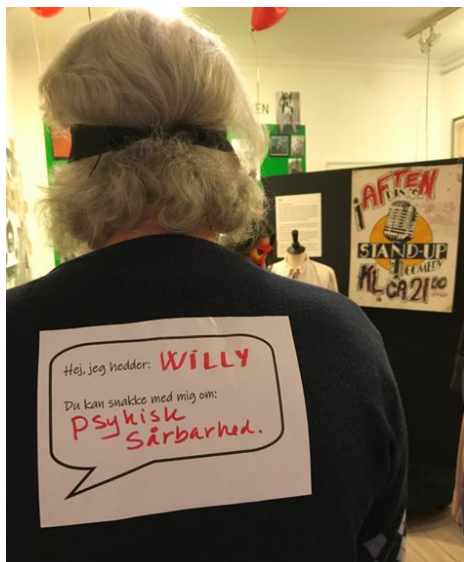
KSBERG
RNE

Indenfor og Udenfor, Storm P. 1938

FREDERI
MUSEE

KSBERG
RNE

- Demensramte
- Ensomme og socialt isolerede
- Psykisk sårbare unge og voksne
- Stress, angst og depressionsramte
- Lungekor
- Covid 19 senfølger

FREDERI
MUSEE

KSBERG
RNE

”Jeg har været rigtig glad for at blive trukket ud af det hul, hvor jeg egentlig har siddet i mange år. Så det at kunne være sammen med andre mennesker på den her måde, det tror jeg egentlig ikke, jeg har prøvet før i mit liv.”

”Forløbet har givet mig bevidsthed om flere pauser i hverdagen; at kunne være mere dvælende, og mere reflekterende omkring mig selv, mit følelsesliv, og min væren i verden.”

”Det er virkelig godt at få mulighed for at sætte ord på kunstoplevelsen, når man som jeg har angst, og rigtig godt at høre de andres tanker, for det sætter også noget i gang hos en selv.”

FOLKETINGET

Spørgsmål fra udvalget

FOLKETINGET

Afrunding

Formanden for Sundhedsudvalget, Rasmus
Lund Nielsen (M)